PRZEDMIOTOWE OCENIANIE
W SZKOLE PODSTAWOWEJ W CHOCIANOWIE IM. ODKRYWCÓW POLSKIEJ MIEDZI
KLASY V-VIII

I INFORMACJE OGÓLNE

1.Przedmiot: biologia
2.Tytuł i autor programu nauczania: Program nauczania biologii w klasach 5-8 szkoły podstawowej. Puls życia. Anna Zdziennicka Wydawca: Nowa Era Spółka z o.o.
3. Tytuł nazwa podręcznika
Klasy V: Puls życia. Klasa 5; Marian Sęktas, Joanna Stawarz; Nowa Era
Klasy VI: Puls życia dla klasy 6; Joanna Stawarz; Nowa Era
Klasy VII: Puls życia dla klasy 7; Małgorzata Jefimow
Klasy VIII: Puls życia dla klasy 8; Beata Sągwin, Andrzej Boczarowski, Marian Sęktas

Materiał ćwiczeniowy:
Klasa V: Puls życia. Zeszyt ćwiczeń do biologii dla klasy piątej szkoły podstawowej; Jolanta Holeczek, Jolanta Pawłowska, Jacek Pawłowski;
Klasa VI : Puls życia. Zeszyt ćwiczeń do biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej: Magdalena Fiałkowska – Kołek, Sławomir Gębica, Agnieszka Siwik
Klasa VII: Zeszyt ćwiczeń klasa 7; E. Jastrzębska, E. Kłos, W. Kofta, E. Pyłka-Gutowska
Klasa VIII: Zeszyt ćwiczeń klasa 8; E. Jastrzębska, E. Kłos, W. Kofta, E. Pyłka-Gutowska
4. Nauczyciele: Wiesława Chuda Monika Czarnecka.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

II.1.Uczeń otrzyma ocenę celującą, jeżeli:

1) opanuje w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
2) opanuje wiadomości i umiejętności ponadprogramowe,
3) posługuje się bogatym słownictwem biologicznym,
4) aktywnie uczestniczy w lekcji, uzyskuje maksymalne wyniki z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych, odpowiada na dodatkowe pytania,
5) potrafi wykorzystywać uzyskaną wiedzę na lekcjach innych przedmiotów oraz poza szkołą,
6) trafnie analizuje i interpretuje oraz samodzielnie opracowuje i przedstawia informacje oraz dane pochodzące z różnych źródeł,
7) trafnie analizuje zjawiska i procesy biologiczne,
8) potrafi zaprojektować doświadczenie biologiczne i zinterpretować jego wyniki,
9) formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy, trafnie dobierając liczne przykłady.

II.2.Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeżeli:

1) opanuje w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
2) poprawnie posługuje się słownictwem biologicznym,
3) wykazuje szczególne zainteresowanie naukami biologicznymi,
4) aktywnie uczestniczy w lekcji, z prac pisemnych uzyskuje co najmniej 90% punktów, udziela pełnych odpowiedzi na pytania podczas odpowiedzi ustnych,
5) trafnie analizuje i interpretuje informacje i dane pochodzące z różnych źródeł,
6) potrafi zinterpretować zjawiska biologiczne,
7) potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach.

II.3.Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeżeli:

1) opanuje bardziej złożone wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
2) udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania oraz posługuje się poprawną terminologią biologiczną,
3) aktywnie uczestniczy w lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 89–75% punktów,
4) korzysta z wielu różnych źródeł informacji,
5) poprawnie opisuje zjawiska biologiczne, wyciąga właściwe wnioski oraz trafnie dobiera przykłady,
6) potrafi stosować zdobytą wiedzę i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych problemów, w przypadkach trudniejszych rozwiązuje problemy z pomocą nauczyciela.

II.4.Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeżeli:

1) opanuje najważniejsze, przystępne i niezbyt złożone wiadomości i umiejętności programowe, które będą użyteczne w szkole i poza szkołą,
2) udziela odpowiedzi na proste pytania, posługując się zrozumiałym językiem i podstawową terminologią biologiczną,
3) wykazuje zadowalającą aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 74–51% punktów,
4) korzysta samodzielnie lub z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
5) zazwyczaj poprawnie opisuje zjawiska biologiczne, podaje nieliczne przykłady,
6) rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności.

II.5.Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeżeli:

1) opanuje wiadomości i umiejętności programowe w stopniu umożliwiającym kontynuowanie dalszego kształcenia,
2) udziela odpowiedzi na pytania o niskim stopniu trudności, posługując się zrozumiałym językiem i elementarną terminologią biologiczną,
3) wykazuje minimalną aktywność na lekcji, z prac pisemnych uzyskuje 50–40% punktów,
4) korzysta pod kierunkiem nauczyciela z podstawowych źródeł informacji.

II.6.Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli:

1) nie opanował w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
2) nie przyswaja wiedzy oraz jest niesystematyczny w wykonywaniu prac domowych,
3) nie posługuje się elementarnymi pojęciami biologicznymi oraz nie próbuje rozwiązać zadań o minimalnym stopniu trudności,
4) nie wykonuje instrukcji i nie podejmuje współpracy z nauczycielem,
5) wykazuje bierną postawę na lekcji, z prac pisemnych otrzymuje poniżej 29% punktów.

III. SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

III.1. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

L.p.	Kod w e-dzienniku	Opis /przykłady/	Kolor wpisanej oceny
1.	S	sprawdzian */jest zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmuje zakres materiału z całego działu, trwa całą godzinę lekcyjną/*	czerwony
2.	K	kartkówka */może być niezapowiedziana, obejmuje materiał z 3 ostatnich lekcji/*	zielony
3.	O	odpowiedź ustna */ uczeń zawsze jest przygotowany z trzech ostatnich tematów lekcji/*	czarny

4.	PNL	praca na lekcji praca samodzielna ucznia, praca w parach, praca w grupie */np. odczytywanie informacji z mapy, analiza wykresów, tabel z danymi statystycznymi, rysunków, wyciąganie wniosków/*	czarny
5	AKT	aktywność / np. trafność argumentowania, wnioskowania, umiejętność zajmowania wyraźnego stanowiska	czarny
6.	PD	praca dodatkowa */np. realizacja projektów edukacyjnych, opracowanie referatu, pomocy multimedialnych na zadany temat, opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, praca na zajęciach pozalekcyjnych /*	czarny
7.	KON	uczestnictwo w konkursie	czarny
8.	PDL	przygotowanie do lekcji	czarny
9.	POP	poprawa oceny negatywnej	czarny

1.1. sprawdziany:
a) przeprowadza się sprawdziany pisemne, których celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu wskazanego przez nauczyciela,
b) uczeń jest informowany o planowanym sprawdzianie z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, co jest odnotowywane w e-dzienniku,
c) sprawdzian jest oceniany w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami WO,
d) każdy sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu,
e) zadania ze sprawdzianu są przez nauczyciela poprawiane i omawiane po oddaniu prac
1.2. kartkówki:
a) przeprowadzane są w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości
i umiejętności ucznia z zakresu programowego dwóch, trzech ostatnich jednostek lekcyjnych,
b) nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym kartkówki,
c) kartkówka jest tak skonstruowana, by uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie
nie dłuższym niż 15 minut.
d) kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami WO
1.3. odpowiedzi ustne:
a) uczeń zawsze jest przygotowany do odpowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji,
b) udziela odpowiedzi na krótkie pytania nauczyciela,
c) przy wystawieniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę wiedzę ucznia,
d)odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny „ndst”
1.4. praca na lekcji (w grupach lub samodzielna):
a) jest pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji,
b) dotyczy m.in. samodzielnego wykonania krótkiej pracy na lekcji, rozwiązywania ćwiczeń dodatkowych w czasie lekcji, aktywnej pracy w grupach, pomocy koleżeńskiej na lekcji przy rozwiązaniu problemu,
c) oceniając ją, nauczyciel bierze pod uwagę: wartość merytoryczną, dokładność wykonania polecenia, staranność i estetykę, w wypadku pracy w grupie stopień zaangażowania w wykonanie ćwiczenia;
1.5. aktywność:
a) częstego zgłaszania się na lekcji i udzielania poprawnych odpowiedzi

b) aktywność ucznia nagradzana jest ocenami lub „plusami”; za pięć zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, która zostaje wpisana do e-dziennika
1.6. prace dodatkowe:
a) obejmują zrealizowane prace projektowe, programowe wykonane indywidualnie lub zespołowo (np. prezentacje multimedialne, plakaty, pomoce naukowe) podczas zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania geografią
b) oceniając ten rodzaj pracy, nauczyciel bierze pod uwagę m.in.: wartość merytoryczną pracy, estetykę wykonania, wkład pracy ucznia, sposób prezentacji, oryginalność i pomysłowość pracy.
1.7. uczestnictwo w konkursie:
a) udział w konkursie nagradzany jest oceną celującą, bardzo dobrą lub „plusem” w zależności od zajętego miejsca oraz poziomu pracy konkursowej
1.8. przygotowanie do lekcji:
a) uczniowi przysługuje „nieprzygotowanie” (np) bez podania przyczyny z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i sprawdziany wg zasad:

2x w okresie /2 lekcje w tygodniu/. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie (np) na początku lekcji.
1x w okresie /1 lekcja w tygodniu/

Za „nieprzygotowanie” uznaje się brak przygotowania do odpowiedzi ustnej, brak materiałów ćwiczeniowych/zeszytu lub brak innych form przygotowania do lekcji wskazanych wcześniej przez nauczyciela, uczeń zgłasza nieprzygotowanie (np) na początku lekcji, za „nieprzygotowanie” uznaje się : brak przygotowania do odpowiedzi ustnej, brak zeszytu lub podręcznika
1.9. poprawa oceny negatywnej
a) poprawie podlegają oceny niedostateczne i dopuszczające ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnej,
b) uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianów tylko raz,
c) jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu ma obowiązek napisania go w terminie uzgodnionym z nauczycielem - nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności
d) jeżeli uczeń nie pisał kartkówki, a wyraża chęć jej napisania, wówczas ma taką możliwość. Termin i formę zaliczenia ustala nauczyciel przedmiotu
e) brak zaliczenia sprawdzianu (nieobecność ucznia) nauczyciel oznacza, wpisując w rubrykę ocen „nb”. Po upływie dwóch tygodni, od pojawienia się takiego wpisu w dzienniku lub powrotu ucznia po dłuższej nieobecności do szkoły, nauczyciel wpisuje w miejsce „nb” ocenę. Jeśli uczeń nie zaliczył sprawdzianu w ustalonym terminie pisze go na najbliższej lekcji.

III.2. W każdym okresie roku szkolnego uczeń powinien otrzymać minimum 5 ocen /2 godz. w tygodniu/, 4 oceny / 1 godz. w tygodniu/.

III.3. Przy ocenianiu prac pisemnych dopuszcza się stosowanie „+” i „-” według następującego przelicznika procentowego:

1) 0 - 29% niedostateczny
2) 30% - 35% dopuszczający (-)
3) 36% - 42% dopuszczający
4) 43 % - 49% dopuszczający (+)
5) 50% - 55% dostateczny (-)
6) 56% - 62% dostateczny
7) 63% - 69% dostateczny (+)
8) 70% - 75% dobry (-)
9) 76% - 82% dobry
10) 83% - 89% dobry (+)
11) 90% - 93% bardzo dobry (-)
12) 94% - 96% bardzo dobry

13) 97% - 99% bardzo dobry (+)
14) 100% - celujący

III.4.Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów z dostosowaniem wymagań, dla których indywidualizowane są kryteria oceniania, zachowana zostaje w/w skala ocen, a nauczyciel ma obowiązek dostosowania treści sprawdzianów i innych prac pisemnych do możliwości ucznia.

III.5. Zasady i formy sprawdzania zadań domowych:
a) zasady: zadania domowe są pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji
b) formy: pisemną pracę domową uczeń wykonuje w zeszycie, zeszycie ćwiczeń lub w formie zleconej przez nauczyciela.
c)w klasach V-VIII w ramach oceniania bieżącego nauczyciel może zadać uczniowi pisemną lub praktyczno-techniczną pracę domową do wykonania w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, z tym że nie jest ona obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny

IV. ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Poprawie podlegają oceny niedostateczne i dopuszczające ze sprawdzianów, testów, prac klasowych; z kartkówek, zadań domowych, odpowiedzi ustnej – jeżeli uczeń wyraża chęć poprawy. Termin i formę poprawy ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem.
2. Uczeń ma możliwość poprawy każdej oceny niedostatecznej i dopuszczającej tylko raz.
3. Jeżeli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną z zadania domowego /np. ze względu na brak zadania lub wykonał je w całości nieprawidłowo/ - powinien uzupełnić braki na następną lekcję.
4. Uczeń informuje wówczas nauczyciela o tym, że odrobił lub poprawił zadanie; jeżeli nie zgłosi tego faktu nauczycielowi i nie dotrzyma terminu, wówczas ocena nie podlega poprawie.
5. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu, ma obowiązek napisania go w terminie uzgodnionym z nauczycielem - nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności. 6. Jeżeli uczeń nie pisał kartkówki, a wyraża chęć jej napisania, wówczas ma taką możliwość, termin i formę zaliczenia ustala nauczyciel przedmiotu.

V. KRYTERIA WYSTAWIANIA OCENY PO I OKRESIE ORAZ NA KONIEC ROKU SZKOLNEGO

1.Klasyfikacja śródroczna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej.
2.Zgodnie z zapisami WO nauczyciele i wychowawcy na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców o:

1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych
2) ocen klasyfikacyjnych z biologii,
3) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
4) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej,
5) trybie odwoływania od wystawionej oceny klasyfikacyjnej.

3.Przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania wiedzy i umiejętności z poszczególnych działów biologicznych w oparciu o cząstkowe oceny. Kryteria wystawienia oceny klasyfikacyjnej są zgodne z WO.
1).Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią ocen cząstkowych.

VI. SPOSÓB INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH W NAUCE LUB ICH BRAKU

1. Uczniowie oraz ich rodzice/prawni opiekunowie na bieżąco są informowani o postępach w nauce lub ich braku.
<u>1.1 Uczeń:</u>
1/ otrzymuje informacje ustnie – w czasie lekcji

2/ wgląd do sprawdzianu, kartkówki lub innej pracy pisemnej
1.2.Rodzice/prawni opiekunowie:
1/ wpis w e-dzienniku /oceny, uwagi/;
2/ otrzymują informacje podczas zebrań, które odbywają się wg ustalonego harmonogramu
3/ w czasie konsultacji indywidualnych, po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem
4/ poprzez rozmowy telefoniczne
5/ wpisy ocen w zeszycie przedmiotowym ze sprawdzianu
6/ wpisy w dzienniku wychowawczym – indywidualne kontakty z rodzicami

VII. ZASADY WGLĄDU UCZNIÓW, RODZICÓW /PRAWNYCH OPIEKUNÓW DO PRACPISEMNYCH, ZASADY PRZECHOWYWANIA PRAC.

1.Uzyskane przez ucznia oceny prac pisemnych są jawne.
2. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do poprawy.
3. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń otrzymuje do wglądu na lekcji, sprawdziany podlegają dokładnemu omówieniu i poprawie. Oceny wpisywane są do dziennika elektronicznego oraz do zeszytu ucznia.
4.Wszystkie oceny z pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia uzasadniane są pisemnie. Nauczyciel przekazuje uczniowi recenzję pracy zawierającą informacje o dobrze opanowanej wiedzy lub sprawdzanej umiejętności, brakach oraz przekazuje zalecenia do poprawy.
5.Kartkówki i inne prace pisemne uczeń zabiera do domu, sprawdziany /testy/ nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego do 31.08.
6.Rodzice mają wgląd do sprawdzianu dziecka w czasie zebrań, indywidualnych konsultacji lub w innym terminie po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem.
7. Uczeń/ rodzic/ prawny opiekun może wykonać zdjęcie swojej pracy w obecności nauczyciela.

VIII. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH

Klasa V:

VIII.1. Uczeń
1) przedstawia hierarchiczną organizację budowy organizmów;
2) dokonuje obserwacji mikroskopowych komórki (podstawowej jednostki życia), rozpoznaje (pod mikroskopem, na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu) podstawowe elementy budowy komórki (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, chloroplast, mitochondrium, wakuola, ściana komórkowa) i przedstawia ich funkcje;
3) porównuje budowę komórki bakterii, roślin i zwierząt, wskazując cechy umożliwiające ich rozróżnienie;
4) przedstawia istotę fotosyntezy jako jednego ze sposobów odżywiania się organizmów (substraty, produkty i warunki przebiegu procesu) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy;
5) przedstawia oddychanie tlenowe i fermentację jako sposoby uwalniania energii potrzebnej do życia (substraty, produkty i warunki przebiegu procesów) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla;
6) przedstawia czynności życiowe organizmów.
7) przedstawia zasady systemu klasyfikacji biologicznej;
8) przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do odpowiedniego królestwa.
9) uzasadnia, dlaczego wirusy nie są organizmami;
10) przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS).
11) podaje miejsca występowania bakterii;
12) przedstawia czynności życiowe bakterii;
13) przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie (gruźlica,

borelioza, tężec, salmonelloza);
14) wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka.
15) dokonuje obserwacji przedstawicieli mchów (zdjęcia, ryciny, okazy żywe) i przedstawia cechy ich budowy zewnętrznej,
16) na podstawie obecności charakterystycznych cech identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela mchów;
17) dokonuje obserwacji przedstawicieli paprociowych, (zdjęcia, ryciny, okazy żywe) oraz przedstawia cechy ich budowy zewnętrznej,
18) na podstawie obecności charakterystycznych cech identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela paprociowych,
19) wyjaśnia znaczenie paprociowych, w przyrodzie;
20) przedstawia cechy budowy zewnętrznej rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny,
21) rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew nagonasiennych,
22) przedstawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka;
23) rozróżnia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa),
24) dokonuje obserwacji rośliny okrytonasiennej (zdjęcia, ryciny, okazy żywe); rozpoznaje jej organy i określa ich funkcje (korzeń, łodyga, liść, kwiat, owoc),
25) rozróżnia elementy budowy kwiatu i określa ich funkcje w rozmnażaniu płciowym,
26) planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranego czynnika środowiska (temperatura, dostęp światła lub wody) na proces kiełkowania nasion,
27) przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się nasion
28) rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew liściastych,
29) przedstawia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie i dla człowieka;
30) przedstawia środowiska życia grzybów (w tym grzybów porostowych);
31) wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów;
32) wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe);
33) przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (odżywianie, oddychanie);
34) przedstawia znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka.

Klasa VI:

VIII.2 Uczeń

1) tkanki – uczeń dokonuje obserwacji i rozpoznaje (pod mikroskopem, na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu) tkanki zwierzęce na przykładzie organizmu człowieka(tkanka nabłonkowa, mięśniowa, łączna, nerwowa) i wskazuje ich cechy adaptacyjne do pełnienia określonych funkcji;
2) przedstawia środowiska i tryb życia płazińców,
3) obserwuje przedstawicieli płazińców (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
4) wykazuje związek budowy morfologicznej tasiemców z pasożytniczym trybem życia,
5) przedstawia drogi inwazji płazińców pasożytniczych i omawia sposoby profilaktyki chorób wywoływanych przez wybrane pasożyty (tasiemiec uzbrojony i tasiemiec nieuzbrojony);
6) przedstawia środowisko i tryb życia nicieni,
7) dokonuje obserwacji przedstawicieli nicieni (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
8) przedstawia drogi inwazji nicieni pasożytniczych (owsik) i omawia sposoby profilaktyki owsicy;
9) przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz przystosowania pierścienic do trybu życia,
10) dokonuje obserwacji poznanych przedstawicieli pierścienic (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
11) przedstawia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka;
12) przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz tryb życia skorupiaków, owadów i pajęczaków oraz wskazuje cechy adaptacyjne umożliwiające im opanowanie różnych środowisk,
13) dokonuje obserwacji przedstawicieli stawonogów (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
14) przedstawia znaczenie stawonogów w przyrodzie i dla człowieka;
15) przedstawia środowisko życia, cechy morfologiczne oraz tryb życia ślimaków, małży i głowonogów,

16) dokonuje obserwacji przedstawicieli mięczaków (zdjęcia, filmy, schematy itd.) i przedstawia cechy wspólne tej grupy zwierząt,
17) przedstawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka;
18) różnorodność zwierząt bezkręgowych – uczeń identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela jednej z grup wymienionych w pkt 2–6 na podstawie jego cech morfologicznych;
19) dokonuje obserwacji przedstawicieli ryb (zdjęcia, filmy, schematy, hodowle akwariowe itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania ryb do życia w wodzie,
20) określa ryby jako zwierzęta zmiennocieplne,
21) przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ryb,
22) przedstawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka;
23) dokonuje obserwacji przedstawicieli płazów (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie,
24) określa płazy jako zwierzęta zmiennocieplne,
25) przedstawia sposób rozmnażania i rozwój płazów,
26) przedstawia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka;
27) dokonuje obserwacji przedstawicieli gadów (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie,
28) określa gady jako zwierzęta zmiennocieplne,
29) przedstawia sposób rozmnażania i rozwój gadów,
30) przedstawia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka;
31) przedstawia różnorodność środowisk życia i cech morfologicznych ptaków,
32) dokonuje obserwacji przedstawicieli ptaków (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne oraz opisuje przystosowania ptaków do lotu,
33) określa ptaki jako zwierzęta stałocieplne,
34) przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ptaków,
35) przedstawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka;
36) przedstawia różnorodność środowisk życia i cech morfologicznych ssaków,
37) dokonuje obserwacji przedstawicieli ssaków (zdjęcia, filmy, schematy, okazy naturalne w terenie itd.) i przedstawia ich cechy wspólne c) określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne,
38) przedstawia sposób rozmnażania i rozwój ssaków,
39) przedstawia znaczenie ssaków w przyrodzie i dla człowieka;
40) identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela jednej z gromad kręgowców wymienionych w pkt 8-12 na podstawie jego cech morfologicznych;
41) porównuje grupy kręgowców pod względem cech morfologicznych, rozmnażania i rozwoju oraz wykazuje związek tych cech z opanowaniem środowisk ich życia;
42) przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków.

Klasa VII:

VIII. 3 Uczeń:

1) przedstawia funkcje skóry;
2) rozpoznaje elementy budowy skóry (na modelu, rysunku, według opisu itd.) oraz określa związek
3) budowy tych elementów z funkcjami pełnionymi przez skórę;
4) uzasadnia konieczność konsultacji lekarskiej w przypadku rozpoznania niepokojących zmian na skórze;
5) podaje przykłady chorób skóry (grzybice skóry, czerniak) oraz zasady ich profilaktyki;
6) określa związek nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV ze zwiększonym ryzykiem występowania i rozwoju chorób nowotworowych skóry.
7) rozpoznaje (na schemacie, rysunku, modelu, według opisu itd.) elementy szkieletu osiowego, obręczy i kończyn;
8) przedstawia funkcje kości; określa cechy budowy fizycznej kości 3) przedstawia rolę i współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów;
9) aktywności fizycznej na prawidłową budowę i funkcjonowanie układu ruchu;
10) zasady profilaktyki skrzywień kręgosłupa.
11) rozpoznaje (na schemacie, rysunku, modelu, według opisu itd.) elementy układu pokarmowego; przedstawia ich funkcje oraz określa związek budowy tych elementów z pełnioną funkcją;

12) rozpoznaje (na schemacie, rysunku, modelu, według opisu itd.) rodzaje zębów oraz określa ich znaczenie w mechanicznej obróbce pokarmu; przedstawia przyczyny próchnicy i zasady jej profilaktyki;
~~13)~~ przedstawia źródła i określa znaczenie składników pokarmowych (białka, cukry, tłuszcze, witaminy, sole mineralne i woda) dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
14) wyjaśnia rolę błonnika w funkcjonowaniu układu pokarmowego oraz uzasadnia konieczność
15) systematycznego spożywania owoców i warzyw;
16) uzasadnia konieczność stosowania diety zróżnicowanej i dostosowanej do potrzeb organizmu (wiek, płeć, stan zdrowia, aktywność fizyczna itp.), przedstawia i analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania (otyłość, anoreksja, bulimia, cukrzyca);
17) podaje przykłady chorób układu pokarmowego (WZW A, WZW B, WZW C, rak jelita grubego) oraz zasady ich profilaktyki.
18) rozpoznaje elementy budowy układu krążenia (na schemacie, rysunku, według opisu itd.) i przedstawia ich funkcje;
19) analizuje krążenie krwi w obiegu małym i dużym;
20) przedstawia rolę głównych składników krwi (krwinki czerwone i białe, płytki krwi, osocze);
21) wymierna grupy krwi układu ABO 1 Rh oraz przedstawia społeczne znaczenie krwiodawstwa;
22) przedstawia zasady prawidłowego pomiaru ciśnienia tętniczego krwi i stosuje się do tych zasad podczas wykonywania pomiaru;
23) analizuje wpływ aktywności fizycznej i prawidłowej diety na funkcjonowanie układu krążenia;
24) 7~~)~~podaje zasady profilaktyki chorób układu krążenia (miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, zawał serca);
25) uzasadnia konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych krwi, pomiaru tętna i ciśnienia tętniczego.
26) wskazuje lokalizację (na schemacie, rysunku, według opisu itd
27) węzłów chłonnych oraz określa ich funkcje;
28) rozróżnia odporność wrodzoną i nabytą
29) przedstawia istotę działania szczepionek; podaje wskazania zastosowania szczepionek i
30) uzasadnia konieczność stosowania obowiązkowych szczepień;
31) przedstawia znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów;
32) określa alergię jako nadwrażliwość układu odpornościowego na określony czynnik;
33) określa AIDS jako zaburzenie mechanizmów odporności.
34) rozpoznaje elementy budowy układu oddechowego (na schemacie, modelu, rysunku, według opisu itd.) i przedstawia ich funkcje oraz określa związek budowy tych elementów z pełnioną funkcją;
35) przedstawia mechanizm wentylacji płuc (wdech i wydech);
36) analizuje przebieg wymiany gazowej w tkankach i w płucach; planuje i przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność dwutlenku węgla oraz pary wodnej w powietrzu wydychanym;
37) analizuje wpływ palenia tytoniu (bierne i czynne), zanieczyszczeń pyłowych powietrza na stan i
38) funkcjonowanie układu oddechowego;
39) podaje przykłady chorób układu oddechowego (angina, gruźlica, rak płuca) oraz zasady ich profilaktyki.
40) przedstawia istotę procesu wydalania i podaje przykłady substancji, które są wydalane z organizmu
41) człowieka (mocznik, dwutlenek węgla) oraz wymienia narządy biorące udział w ich wydalaniu;
42) rozpoznaje elementy układu moczowego (na modelu, rysunku, według opisu itd.) oraz przedstawia ich funkcje;
43) podaje przykłady chorób układu moczowego (zakażenia dróg moczowych, kamica nerkowa) oraz zasady ich profilaktyki;
44) przedstawia znaczenie badania moczu w diagnostyce zakażeń układu moczowego, kamicy nerkowej i cukrzycy.
45) rozpoznaje elementy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego (na modelu, rysunku, według opisu itd.) oraz określa ich funkcje;
46) opisuje łuk odruchowy i wymienia rodzaje odruchów; dokonuje obserwacji odruchu kolanowego;
47) przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem;
48) przedstawia znaczenie snu w prawidłowym funkcjonowaniu układu nerwowego;
49) przedstawia negatywny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego niektórych substancji psychoaktywnych: alkoholu, nikotyny (w tym w e-papierosach) oraz nadużywania kofeiny;
50) przedstawia zagrożenia związane z zażywaniem narkotyków, środków dopingujących i dopalaczy.
51) rozpoznaje elementy budowy oka (na modelu, rysunku, według opisu itd.) oraz przedstawia ich funkcje

52) w powstawaniu obrazu,
53) przedstawia przyczyny powstawania oraz sposoby korygowania wad wzroku (krótkowzroczność,
54) dalekowzroczność,);
55) rozpoznaje elementy budowy ucha (na modelu, rysunku, według opisu itd.) oraz przedstawia ich
56) funkcje;
57) opisuje wpływ hałasu na zdrowie człowieka;
58) przedstawia rolę zmysłu równowagi, smaku, węchu i dotyku; wskazuje um1eJscow1eme receptorów
59) właściwych tym zmysłom oraz planuje i przeprowadza doświadczenie sprawdzające gęstość
60) rozmieszczenia receptorów w skórze różnych części ciała.
61) wymienia gruczoły dokrewne (przysadka, tarczyca, trzustka, nadnercza, jądra i jajniki); wskazuje ich
62) lokalizację i podaje nazwy hormonów wydzielanych przez nie (hormon wzrostu, tyroksyna, insulina, glukagon,
63) adrenalina, testosteron, estrogeny i progesteron) oraz przedstawia rolę tych hormonów;
64) przedstawia antagonistyczne działanie insuliny i glukagonu.
65) rozpoznaje elementy budowy układu rozrodczego męskiego 1 żeńskiego (na schemacie, według
66) opisu itd.) oraz podaje ich funkcje;
67) opisuje fazy cyklu miesiączkowego kobiety;
68) określa rolę gamet w procesie zapłodnienia;
69) wymienia etapy rozwoju przedurodzeniowego człowieka (zygota, zarodek, płód) i wyjaśnia wpływ
70) alkoholu i nikotyny na rozwój zarodka i płodu;
71) przedstawia cechy fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka;
72) przedstawia zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową;
73) uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty.
74) analizuje współdziałanie poszczególnych układów narządów w utrzymaniu niektórych parametrów
75) środowiska wewnętrznego na określonym poziomie (temperatura, ilość wody w organizmie);
76) analizuje informacje dołączane do leków oraz wyjaśnia, dlaczego nie należy bez wyraźnej potrzeby
77) przyjmować leków ogólnodostępnych i suplementów;
78) uzasadnia, że antybiotyki i inne leki należy stosować zgodnie z zaleceniem lekarza (dawka, godziny
79) przyjmowania leku i długość kuracji).

Klasa VIII:

VIII.4 Uczeń:

1) przedstawia strukturę i rolę DNA;
2) wskazuje znaczenie struktury podwójnej helisy w procesie replikacji DNA; podaje znaczenie procesu replikacji DNA;
3) opisuje budowę chromosomu (chromatydy, centromer) i podaje liczbę chromosomów komórek człowieka oraz rozróżnia autosomy i chromosomy płci;
4) przedstawia znaczenie biologiczne mitozy i mejozy, rozróżnia komórki haploidalne i diploidalne;
5) przedstawia nowotwory jako skutek niekontrolowanych podziałów komórkowych oraz przedstawia czynniki sprzyjające ich rozwojowi (np. niewłaściwa dieta, składniki dymu tytoniowego, niewłaściwy tryb życia, promieniowanie UV, promieniowanie X, zanieczyszczenia środowiska, wirus HPV);
6) przedstawia dziedziczenie jednogenowe, posługując się podstawowymi pojęciami genetyki (fenotyp, genotyp, gen, allel, homozygota, heterozygota, dominacja, recesywność);
7) przedstawia dziedziczenie płci u człowieka;
8) wyjaśnia dziedziczenie grup krwi człowieka (układ ABO, czynnik Rh); określa, czym jest mutacja oraz wymienia możliwe przyczyny ich występowania (mutacje spontaniczne i wywołane przez czynniki mutagenne)
9) podaje przykłady chorób genetycznych człowieka warunkowanych mutacjami (mukowiscydoza,
10) zespół Downa).

11) wyjaśnia istotę procesu ewolucji organizmów i przedstawia źródła wiedzy o jej przebiegu;
12) wyjaśnia na przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny oraz przedstawia różnice między nimi;
13) przedstawia podobieństwa i różnice między człowiekiem a małpami człekokształtnymi jako wynik procesów ewolucyjnych.
14) wskazuje żywe i nieożywione elementy ekosystemu oraz wykazuje, że są one powiązane różnorodnymi zależnościami;
15) opisuje cechy populacji (liczebność, zagęszczenie, rozrodczość, śmiertelność, struktura przestrzenna, wiekowa i płciowa)
16) analizuje oddziaływania antagonistyczne: konkurencję wewnątrzgatunkową i międzygatunkową,
17) pasożytnictwo, drapieżnictwo i roślinożerność;
analizuje oddziaływania nieantagonistyczne: mutualizm i komensalizm;
18) przedstawia strukturę troficzną ekosystemu, rozróżnia producentów, konsumentów (I-go i dalszych
19) rzędów) i destruentów oraz przedstawia ich rolę w obiegu materii i przepływie energii przez ekosystem;
20) analizuje zależności pokarmowe (łańcuchy pokarmowe i sieci troficzne), konstruuje proste łańcuchy pokarmowe (łańcuchy spasania) oraz analizuje przedstawione (w postaci schematu) sieci i łańcuchy pokarmowe; analizuje zakresy tolerancji organizmu na wybrane czynniki środowiska (temperatura, wilgotność),
21) przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;
22) przedstawia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działań człowieka, w tym z
23) antropogenicznej zmiany klimatu, a także sposoby zwalczania tych zagrożeń.
24) analizuje wpływ człowieka na różnorodność biologiczną;
25) uzasadnia konieczność ochrony różnorodności biologicznej;
26) przedstawia wybrane formy ochrony przyrody w Polsce (parki narodowe, rezerwaty przyrody, ochrona gatunkowa, pomniki przyrody) oraz uzasadnia konieczność ich stosowania dla zachowania gatunków i ekosystemów.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Decyzja nauczyciela w sprawie oceniania jest ostateczna.
2. Wszelkie sprawy nieuregulowane w niniejszym dokumencie reguluje Statut Szkoły Podstawowej im. Odkrywców Polskiej Miedzi w Chocianowie, dział VI, rozdział 1- 9
3. Przedmiotowe Ocenianie jest udostępnione do wglądu na stronie www.spchocianow.pl w zakładce „ Uczniowie“ – „Przedmiotowe Ocenianie“.
4. Wszystkie zmiany w dokumencie muszą być przedstawione do wglądu dyrekcji, uczniom i rodzicom.

Nauczyciele: Wiesława Chuda, Monika Czarnecka.